บทบรรณาธิการกับการสื่อสารทางการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551

Editorial and Political Communication.

During the polarization crisis between 2549 - 2551 B.E.

พรรณพิลัย จารุพาณิชย์กุล[1]

Punpilai Jarupanitkul[1]

บทคัดย่อ

การศึกษาบทบรรณาธิการกับการสื่อสารทางการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ.2549 – 2551 ครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบรรณาธิการของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 รวมทั้งสิ้น 2280 รายการ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาบทบรรณาธิการและสัมภาษณ์เจาะลึกบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันทั้งสามฉบับดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551 ว่าได้ส่งผลต่อบทบาทของสื่อมวลชนเช่นไร และเพื่อศึกษาถึงจุดยืนของบทบรรณาธิการในสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่าบริบททางสังคมส่งผลกระทบต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระและประเด็นทางการเมืองของบรรณาธิการในช่วงเวลาดังกล่าวสูง ในขณะที่บริบททางเศรษฐกิจและการเมืองส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระ-ประเด็นทางการเมืองของบรรณาธิการในช่วงเวลาดังกล่าวต่ำ การนำเสนอบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวัน มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง หากแต่ "ความจริง" ในแต่ละประเด็นที่ถูกนำเสนอก็มีความหลากหลายเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ขึ้นอยู่กับการ "ตีความ" โดยมีความสัมพันธ์กับ บริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ที่ครอบคลุมอยู่ หากแต่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ กอปรด้วยข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าจุดยืนของบทบรรณาธิการในหลายๆเรื่องจะเป็นเพียงจุดยืน "ในช่วงเวลาหนึ่ง" ต่อปัญหา หรือประเด็นที่น่าสนใจทางการเมืองในแต่ละเรื่องเป็นพิเศษเท่านั้น แต่มีจุดยืนหนึ่งของบทบรรณาธิการทั้ง 3 ฉบับที่เด่นชัดคือจุดยืน ในด้านการสร้างความสามัคคี และ ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ABSTRACT

This study of editorial and political communication during the polarization crisis between 2549- 2551 B.E. include editorials from Thairath, Matichon and Daily-news from 1st September 2549 to 31st December 2551 which is a total of 2280 subjects. This study use the qualitative methods to analyze editorials and in-depth interview from the sources mentioned above. The goal is to study and researches about how social, economic and politic affect the role of media and to study the standpoint of the editorial during the polarization crisis. The study shows that social has huge effect

[1] วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก Krirk University

on the content of the editorial while economic and political have little effect on the content of the editorial. Even though editorials in daily newspaper convert with the current political situation but the "truth" of each topic are capable of changing through times, up to how it is "interpret" which link to social, political and economic in a creative way and included with useful advises to social and country. Even if it is a temporally standpoint toward a specific issue there are points that all of editorials present as standpoints which are that they support the country to be united and support democracy while having the King as a monarch.

Key Words: Polarization crisis, Standpoint of political situation.

Punpilai Jarupanitkul:Thairubber@hotmail.com

คำนำ

การศึกษาบทบรรณาธิการกับการสื่อสารทางการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง พ.ศ.2549–2551 ว่าได้ส่งผลต่อบทบาทของสื่อมวลชนเช่นไร และเพื่อศึกษาถึงจุดยืนของบทบรรณาธิการ ในสถานการณ์ทางการเมือง ในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับตามวัตถุประสงค์แล้ว ผู้วิจัยยังคาดหวังผลให้การศึกษาครั้งนี้ จะเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมือง และประชาชนกับสื่อสิ่งพิมพ์ไทย ในส่วนที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารทางการเมือง ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

โดยได้มีการวิจัยเอกสารในงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญและน่าสนใจได้แก่งานของ 1). กฤษฎา เพ็ชรประยูร (2546) ศึกษาการนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน ศึกษาถึงประเด็นการนำเสนอเนื้อหาทางการเมือง ลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาทางการเมือง และทิศทางการนำเสนอเนื้อหาทางการเมือง 2). จรัญญา กวางแก้ว (2549) ศึกษาการวิเคราะห์ข่าว และบทความทางการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข่าวและบทความทางการเมือง 3). Kao (1998: abstract) ศึกษาการวิเคราะห์ข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์จีน 3 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ World Journal ของไต้หวัน หนังสือพิมพ์ Sing Tao Daily ของฮ่องกง และหนังสือพิมพ์ The China Press ของจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของการนำเสนอข่าวด้านการเมืองของฮ่องกงในช่วง 6 เดือนก่อนและหลังปี ค.ศ.1997 4). สมบัติ จันทรวงศ์ (2545) ได้ศึกษาการสร้างภาพอลังการทางการเมือง: การศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ไทยกับการสร้างคำอธิบายหลักของผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อทำความเข้าใจกับกระบวนการที่คำอธิบายหนึ่ง ๆ พัฒนามาเป็นคำอธิบายหลักของผลการเลือกตั้งทั่วไป (conventional wisdom) และเพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อื่นใดที่ทำให้คำอธิบายหลักของผลการเลือกตั้งดังกล่าว เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สื่อมวลชนในสังคมประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อสังคม ไม่ว่าจะในยามใดของบ้านเมืองก็ตาม สื่อมวลชนเป็นตัวแปรหนึ่งของการเปลี่ยนผ่านที่สามารถนำพาสถานการณ์บ้านเมืองก้าวไปสู่การ

เปลี่ยนแปลงต่างๆได้ ไม่ว่าจะเป็นการทำให้ปัญหาสังคมคลี่คลายลง หรือก่อปัญหาที่ขยายตัวทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ด้วยภาระหน้าที่ความสำคัญและพันธะกรณีที่สื่อมวลชนต้องมีต่อสังคม สื่อมวลชนต้องมีจริยธรรมและความรับผิดชอบทางสังคม และในบรรดาสื่อทั้งหมด สื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่เข้าถึงประชาชนได้มาก ในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองสู่ประชาชน และสื่อที่ได้รับความนิยมสูง ย่อมจะมีอิทธิพลและสามารถชักชวนให้เกิดประชามติของประชาชนได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถแสดงออกซึ่งประชามติของประชาชนได้เช่นเดียวกัน สื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสดงออกของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและ เป็นบันทึกสำคัญของการเคลื่อนไหวทางประวัติศาสตร์ สืบเนื่องจากบทบาทที่เด่นชัดของบทบรรณาธิการ ที่ทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนภาพของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ทำหน้าที่การรายงานข่าวที่ให้รายละเอียดนอกเหนือไปจากการนำเสนอและวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ การรายงานข่าวสารของหนังสือพิมพ์รายวันค่อนข้างเป็นอิสระกว่าสื่ออื่น เพราะหนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อที่ดำเนินการโดยเอกชน และไม่ได้อยู่ในความครอบครองของรัฐบาล สำหรับวิกฤตการณ์ทางการเมือง พ.ศ. 2549 - 2551 ที่เกิดขึ้น อาจกล่าวได้ว่า เป็นวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างจากวิกฤตการณ์ทางการเมืองในอดีต โดยวิกฤตการณ์ทางการเมืองในอดีตที่ผ่านมาพบว่าเป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชน นิสิตนักศึกษา กับ ฝ่ายทหารและรัฐ ส่วนใหญ่เป็นไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านเผด็จการรัฐบาลทหารและต้องการรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย กรณีเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นการเรียกร้อง ประชาธิปไตย ข้อเรียกร้องของฝ่ายประชาชนต่อรัฐบาล ที่เด่นชัดคือต้องการรัฐธรรมนูญถาวรที่เป็นประชาธิปไตย และเรียกร้องให้เนรเทศพระภิกษุถนอม จอมพลถนอม กิตติขจรออกจากประเทศไทย เหตุการณ์จลาจลครั้งนี้มีการแบ่งแยกเป็นฝ่ายซ้าย และฝ่ายขวาอย่างชัดเจน โดยฝ่ายขวาได้แก่กลุ่มที่เรียกตนเองว่ากระทิงแดง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาโดยคนที่ใกล้ชิดกับอำนาจรัฐไทย ตั้งขึ้นมาโดยพันเอกสุตสาย หัสดิน ซึ่งอยู่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ และกลุ่มนิสิตนักศึกษา และประชาชน ที่ถูกเรียกว่าเป็นฝ่ายซ้าย[2] และวิกฤตการณ์การเมือง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 หรือที่เรียกกันว่าเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ก็เป็นเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างประชาชน กับฝ่ายทหารและรัฐ เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อต้านการสืบทอดอำนาจของ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ในขณะที่วิกฤตการณ์การเมือง พ.ศ.2549 – 2551 เป็นวิกฤตการณ์ความแตกแยกและขัดแย้งทางความคิดในหมู่ประชาชนไทยด้วยกันเอง โดยแบ่งเป็นสองกลุ่มสำคัญ ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (กลุ่มคนเสื้อเหลือง) ที่ต่อต้าน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช. หรือกลุ่มคนเสื้อแดง) ที่สนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร กล่าวคือ ประชาชนคนไทยฝ่ายหนึ่งรู้สึกแปลกแยกกับรูปแบบการเมืองการปกครองภายใต้รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่มีปัญหาเรื่องคอร์รัปชั่น การขาดการตรวจสอบการทำงานจากฝ่ายค้าน และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกันก็มีคนไทยอีกฝ่ายหนึ่ง ที่นิยมชมชอบในผลงานการบริหารประเทศของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ด้วยมุมมองต่อ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่แตกต่างของคนไทยทั้งสองกลุ่ม ก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม อย่างรุนแรงและยืดเยื้อ

---

[2] เขียน ธีระวิทย์ . 2536. <u>วิกฤตการณ์การเมืองไทย</u> . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน,หน้า 16.

ยาวนาน โดยลุกลามขยายไปสู่หลายภาคส่วน ทั้งในระดับครอบครัวและระดับสังคม ที่อาจเรียกได้ว่าเป็น “วิกฤตแบ่งขั้ว” (Polarization Crisis) ของประชาชนไทย

ปัญหาการวิจัย

วิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2549 - 2551 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ลุกลามจนนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในเกือบทุกภาคส่วนของสังคมไทย การขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรงนี้นำไปสู่การเกิดเหตุการณ์และความวุ่นวายในสังคมขึ้นหลายๆเหตุการณ์ ประชาชนส่วนใหญ่รับทราบข่าวสาร สัมผัสกับเหตุการณ์เหล่านั้นผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ด้วยลักษณะของการทำงานอย่างต่อเนื่อง ความมีเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และนำเสนอรายละเอียดข่าวสารได้มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆทำให้หนังสือพิมพ์รายวันได้รับการยอมรับจากประชาชนและมีอิทธิพลสูงต่อการปลูกฝังทัศนคติทางการเมือง ดังนั้น การให้คำอธิบายการวิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองของบทบรรณาธิการ หรือบทนำสำหรับหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงจุดยืนที่แท้จริงของหนังสือพิมพ์ต่อสถานการณ์ทางการเมืองในห้วงเวลาแห่งวิกฤต และจะเป็นเสมือนกระจกสะท้อนให้ผู้อ่านได้ทราบแนวคิดหรือนโยบายของหนังสือพิมพ์ ที่มีต่อปัญหา หรือประเด็นที่น่าสนใจทางการเมืองในขณะนั้น ๆ หรือไม่ อย่างไร ตลอดจนบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในขณะนั้น ส่งผลต่อบทบาทของสื่อมวลชน เช่นไร

วิธีการวิจัย

การศึกษาบทบรรณาธิการกับการสื่อสารทางการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ.2549 - 2551 ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความหลากหลายของคำอธิบาย การวิพากษ์วิจารณ์ และการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันฉบับสำคัญ ๆ จึงได้ทำการศึกษาบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้งประเภทคุณภาพ (quality newspaper)ได้แก่หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณ (popular newspaper) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์[3] ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ดังนี้ 1.)หนังสือพิมพ์มติชน จำนวน 715 รายการ 2.) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำนวน 712 รายการ 3.)หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จำนวน 853 รายการ รวมทั้งสิ้น 2280 รายการ ควบคู่ไปกับการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ด้วยคำถามสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบทบรรณาธิการกับการสื่อสารทางการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ.2549 - 2551ครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อความ (Analysis of content) ซึ่งหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) ของการศึกษาจะเป็นบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ที่ให้คำอธิบาย การวิพากษ์วิจารณ์ และการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ทราบจุดยืนต่อวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551

---

[3] มาลี บุญศิริพันธ์. 2537. <u>หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.</u> พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ประกายพรึก, หน้า 2.

ผลการวิจัย

ด้านเนื้อหาสาระหรือประเด็นทางการเมืองที่นำเสนอผ่านบทบรรณาธิการ

แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงแรกเป็นช่วงหลังการทำรัฐประหาร โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ภายหลังเปลี่ยนเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 เพื่อคลี่คลายวิกฤตของชาติ ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาสาระ หรือประเด็นทางการเมืองผ่านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ส่วนใหญ่มีการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การหยิบยกปัญหาสำคัญ ๆ ขึ้นมาสู่สาธารณชน แสดงถึงเหตุผลในการทำรัฐประหารครั้งนี้ การรายงานเหตุการณ์ความคืบหน้าให้แก่ประชาชนทราบ ในการนำเสนอบทความทางการเมืองของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับนั้น จะเป็นลักษณะการตั้งชื่อเรื่องแบบมุ่งสู่จุดสำคัญของเรื่อง และแบบบอกเนื้อหาโดยการใช้ภาษาง่าย ๆ ในการชูประเด็นเหตุการณ์ / บุคคล / กลุ่มบุคคล ที่หยิบยกมาเป็นข่าว ซึ่งเนื้อหาสาระโดยรวมแล้วจะเป็นไปในลักษณะแสดงความห่วงใยการทำงานของคณะปฏิรูปฯ การเลือกตัวนายกรัฐมนตรีและคณะบุคคลที่จะมายกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ การเน้นย้ำความสามัคคีของคนในชาติ สอดแทรกด้วยความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ การให้กำลังใจ และการเตือนสติในเชิงสร้างสรรค์ มากกว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือการตำหนิการทำงาน

ช่วงที่สอง คือ ช่วงภายหลังการแต่งตั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 24 ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2549 การนำเสนอเนื้อหาสาระหรือประเด็นทางการเมืองผ่านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ จะมุ่งเน้นไปที่ประเด็นสำคัญ ๆ นโยบายการแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาทางการเมือง การแก้ปัญหาภาคใต้ การแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การแต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสมัชชาแห่งชาติ ซึ่งเป็นอำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) การยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ การลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญก่อนจะมีการประกาศใช้ ประเด็นสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ตลอดจนการทุจริตคอรัปชั่นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร รวมทั้งการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปช.) ตลอดจนการเตรียมการเลือกตั้ง ซึ่งเนื้อหาสาระโดยรวมแล้วจะเป็นไปในลักษณะการนำเสนอข้อเท็จจริงของข่าว โดยส่วนใหญ่จะมีการตีความข่าว หรือเหตุการณ์ที่ได้นำเสนอ และการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์เพื่อชี้หรือแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข่าว

ช่วงที่สาม คือ ช่วงหลังจากที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย พ.ศ. 2550 เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และครั้งแรกภายหลังการรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยกำหนดให้มีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 23 ธันวาคม 2550 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ทำหน้าที่ในการเสนอเนื้อหาสาระ หรือประเด็นทางการเมืองในช่วงนี้ แตกต่างกันในแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมืองในขณะนั้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์ทางการเมืองที่เป็นประเด็นปัญหาอยู่ และแสดงให้เห็นถึงการแสดงออก ปฏิกิริยา ความเคลื่อนไหว และความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะของบุคคลสำคัญทางการเมือง ทั้งนี้ลักษณะของเนื้อหาสาระหรือประเด็นทางการเมืองที่นำเสนอในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอข่าวในเชิงลึก เนื้อหาจะเน้นไปทางรายละเอียดข้อเท็จจริง เจาะเบื้องหลังข่าวเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์ที่สลับซับซ้อนเกี่ยวเนื่อง รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่าง

ใกล้ชิดเป็นรายวัน เน้นการรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประกอบการแสดงความรู้ ความคิดเห็นในคอลัมน์เป็นสำคัญ โดยที่หนังสือพิมพ์มติชน จัดอยู่ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (quality newspaper) จึงมีกลุ่มผู้อ่านค่อนข้างจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจในความเคลื่อนไหวของข่าวสารการเมือง[4] (มาลี, 2537: 2-4) นอกจากนั้นบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังได้เน้นการรายงานสถานการณ์ประกอบกับการให้ข้อเสนอแนะท้วงติงที่มีความเป็นเหตุเป็นผลสูง การวิพากษ์วิจารณ์และการเตือนสติทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเชิงสร้างสรรค์ สอดแทรกด้วยความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะเน้นให้ความสำคัญต่อข่าวที่เร้าอารมณ์ ที่กำลังได้รับความสนใจ เกี่ยวกับเรื่องราวของตัวบุคคล ความขัดแย้งและความรุนแรงต่าง ๆ ในขณะนั้น โดยเน้นดึงดูดความสนใจ มากกว่าการวิเคราะห์เจาะลึกสถานการณ์ สำหรับเนื้อหาสาระ หรือประเด็นทางการเมืองในช่วงนี้ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ทั้ง 3 ฉบับ ส่วนใหญ่มุ่งไปที่ประเด็นเดียวกัน คือ การแต่งตั้งนายสมัคร สุนทรเวชเป็นนายกรัฐมนตรี การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การปะปะทะกันระหว่างกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน การสิ้นสุดความเป็นนายกรัฐมนตรีของนายสมัคร สุนทรเวช เหตุการณ์ปิดล้อมรัฐสภา 7 ตุลาคม 2551 คดียุบพรรคการเมือง 3 พรรค การจัดตั้งรัฐบาลผสมของพรรคประชาธิปัตย์

จุดยืนต่อสถานการณ์ทางการเมืองของบรรณาธิการ

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีความคิดเห็นตรงกันว่า ในช่วงเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองเช่นนี้ สื่อมวลชนต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับตำแหน่งที่แต่ละคนได้รับ ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาชีพสื่อมวลชน อีกทั้งงานที่ได้รับมอบหมายเป็นหน้าที่ที่ถูกสังคมคาดหวังว่า จะต้องทำเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม คือ การทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายต่าง ๆ และตรวจสอบนักการเมืองเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของประชาชน พร้อมไปกับการสร้างความสามัคคีขึ้นในชาติ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ หรือประเด็นทางการเมืองที่นำเสนอผ่านบทบรรณาธิการในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551 ที่นำเสนอไปในลักษณะการเน้นย้ำสร้างความสมานฉันท์และมีจุดยืนที่เด่นชัดในการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีการวิพากษ์วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะในเชิงสร้างสรรค์ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น

บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551 ที่ส่งผลต่อเนื้อหาสาระ หรือประเด็นทางการเมืองในบทบรรณาธิการ

บริบททางสังคม: ได้สะท้อนให้เห็นว่า ท่ามกลางสถานการณ์ทางการเมืองที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งทางความคิด และกระแสสังคมที่ประชาชนมีความตื่นตัวในสิทธิเสรีภาพของตนเอง มีการรับรู้ข่าวสารภายใต้สื่อทางเลือกมากมาย จนสามารถนำมาวิเคราะห์สื่อได้ว่าสื่อใดทำหน้าที่ได้ดีที่สุด และสามารถใช้วิจารณญาณของตนเองว่าจะเชื่อหรือไม่ เชื่อใคร อย่างไร บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า สื่อซึ่งมีฐานะเป็นเป็นวิชาชีพ จะต้องทำเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ โดยทำหน้าที่ของตนอย่างตรงไปตรงมาและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากประชาชน เพื่อนำไปสู่การสะสางวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน ข่าวสารที่นำเสนอออกไปนั้น เนื้อหาต้องไม่ทำไปเพื่อประโยชน์ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรือแม้กระทั่งประโยชน์ของตนเอง และ

---

[4] มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. อ้างแล้ว, หน้า 2- 4.

การนำเสนอข่าวในสถานการณ์เช่นนี้ ต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่เป็นการเพิ่มการสร้างความแยกแยกมากยิ่งขึ้นในสังคม ดังนั้น บริบททางสังคมต่าง ๆ เหล่านี้ จึงส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระ และประเด็นทางการเมืองของบรรณาธิการในห้วงเวลาดังกล่าวมาก

บริบททางเศรษฐกิจ: จากการสัมภาษณ์ บรรณาธิการทั้ง 3ฉบับมีความเห็นตรงกันว่า แม้ในบางขณะด้วยสภาพบังคับโครงสร้างขององค์กรสื่อมวลชน ซึ่งเป็นธุรกิจที่เอกชนเป็นเจ้าของทำให้การบริหารจัดการองค์กรมีความซับซ้อน เพราะธุรกิจสื่อนั้นมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากกิจการอื่น ๆ ตรงที่ นอกจากเป้าหมายที่ต้องมีกำไรให้องค์กรอยู่รอดแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและพิทักษ์ประโยชน์สาธารณะ การบริหารกิจการที่มีลักษณะแตกต่างกันเช่นนี้ ในบางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันบ้าง เมื่อมีเงื่อนไขใดที่อาจกระทบต่อเสถียรภาพขององค์กร แต่ท้ายที่สุดแล้ว การแสดงบทบาทของบรรณาธิการ ได้พยายามไม่ให้เงื่อนไขเหล่านี้มามีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมและพิทักษ์ประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น บริบททางเศรษฐกิจจึงส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระ และประเด็นทางการเมืองของบรรณาธิการในช่วงเวลาดังกล่าวน้อยมาก

บริบททางการเมือง: ถึงแม้ว่าสถานการณ์ทางการเมืองในช่วง พ.ศ.2549 – 2551 จะอยู่ช่วงวิกฤต แต่การสื่อสารผ่านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ฉบับ ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและต่อประชาชน ในการทำหน้าที่เสนอข่าวสารเพื่อนำไปสู่การแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมือง มีการแสดงความคิดเห็น ตำหนิ วิพากษ์วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ อย่างกล้าหาญและตรงไปตรงมา สืบเนื่องจากเมื่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) เข้ามาดูแลบริหารประเทศเป็นการชั่วคราวนั้น ได้ให้สิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ อีกทั้งในช่วงเวลาหลังจากนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้คุ้มครองสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้การทำหน้าที่ของสื่อ โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์จึงไม่ได้ทำไปเพื่อประโยชน์ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยเฉพาะ หากแต่ทำไปเพื่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบริบททางการเมืองในห้วงเวลานั้น ไม่ส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระ และประเด็นทางการเมืองของบทบรรณาธิการ

สรุป

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ ในการสื่อสารทางการเมืองในขณะที่ประเทศชาติ กำลังเผชิญภาวะวิกฤตการณ์ความขัดแย้งแบ่งขั้วอย่างรุนแรงนั้น บรรณาธิการได้มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมข่าวสาร เรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมานำเสนอต่อสาธารณะชน มีการวิเคราะห์ข้อมูล การแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้น รวมถึงการแสดงจุดยืนในด้านต่างๆ นอกจากนี้ในความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม บรรณาธิการยังได้มีบทบาทในการหยิบยกปัญหาให้ประชาชนผู้อ่าน ได้ตระหนักเห็นความสำคัญ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดความสนใจและร่วมกันแก้ไขปัญหา

การสื่อสารทางการเมืองผ่านบทบรรณาธิการในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 - 2551 จึงเป็นการสะท้อนภาพของการมองปรากฏการณ์ทางสังคม จากมุมมองของบรรณาธิการ ทั้งการนิยามขนาดของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆ โดยมีฐานอยู่บนการรับรู้และมุมมอง โดยสมบัติ จันทรวงศ์ ได้กล่าวถึงการนำเสนอของคอลัมนิสต์ไว้ดังนี้ “ในข้อเขียนของคอลัมนิสต์ที่อาจถือได้ว่าเป็นผู้นำทางความคิดเหล่านี้ แม้ว่าจะ

สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆทางการเมืองแต่ “ภาพ” หรือ “ความจริง” ในประเด็นต่างๆที่ถูกนำเสนอ มีความหลากหลายและขัดแย้งกันโดยตลอด”[5] พบว่าแม้การรายงานความจริงจะมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น แต่”ความเป็นจริง”ในแต่ละประเด็นที่นำเสนอก็มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา โดยมีความสัมพันธ์กับ บริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ที่ครอบคลุมอยู่ การนำเสนอภาพประชาชนมอบช่อดอกไม้แก่ทหารหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในระยะแรกของสื่อมวลชน และบทความที่แสดงถึงการต่อต้านโจมตีการทำรัฐประหารอย่างรุนแรงในบทบรรณาธิการทั้ง 3 ฉบับในเวลาต่อมา การนำเสนอภาพและบทความดังกล่าวที่ดูเหมือนว่าจะมีความขัดแย้งกันอยู่ในที ตลอดไปจนถึงการ”ตีความ” เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญ หรือกรณีความแตกต่างในการตีความกฎหมายการเลือกตั้งปี 2550 ระหว่างกกต. และสื่อมวลชนในเรื่องการทำโพล ความแตกต่างของการตีความในการรายงานข่าวต่างๆ เช่น ความแตกต่างในการรายงานข่าวของ พตท.ทักษิณ ชินวัตร ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ สื่อมวลชนได้รับการสถาปนาให้เป็นสถาบันทางการเมือง ด้วยบทบาทในการครอบครองการส่งผ่านข่าวสารในทางการเมือง นอกจากจะทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลจากฝ่ายการเมืองมาสู่สาธารณชนแล้ว ยังทำหน้าที่แปลงสารจากกระบวนการทำข่าวสู่การตีความ ซึ่ง Arterton [6] ชี้ว่าสิ่งที่ฝ่ายการเมืองต้องการจะพูดนั้น ไม่สำคัญเท่ากับสิ่งที่สื่อมวลชนรายงานว่า นักการเมืองพูดว่าอย่างไร ดังเช่น การบริหารการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น สำคัญกว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

บทบาทของสื่อมวลชนในกระบวนการสื่อสารทางการเมือง การเชื่อใน”ความจริง”ที่ต่างกันประกอบกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ได้เป็นสาเหตุของความไม่รู้สึกขัดแย้งกับการเลือกมุมมองในการอธิบาย คือบทสรุปของคำอธิบายถึงประชาชนในสังคมที่ละเลยต่อปัญหาที่ร้ายแรงของส่วนรวม ความเป็นจริงที่เป็นอยู่ ที่สัมผัสได้จริง ไม่อาจปฏิเสธถึงการละเลยหรือเอาใจใส่ต่อปัญหาแต่เพียงช่วงเวลาสั้นๆของประชาชนคนไทย รวมถึงการถูกเบี่ยงเบนและเปลี่ยนแปลงประเด็นในการนำเสนออยู่ตลอดเวลา นำไปสู่เหตุผลที่ทำให้ยังมีผู้สามารถแสวงหาผลประโยชน์จากการสร้างเงื่อนไขและวิกฤตการณ์ทางสังคมตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

เขียน ธีระวิทย์ . 2536. วิกฤตการณ์การเมืองไทย . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.

บุญเลิศ ช้างใหญ่.2545. วัดจริยธรรมของนักการเมือง – นักหนังสือพิมพ์ ใครแย่…..? . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

ราชบัณฑิตยสถาน.2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น.

วัฒณี ภูวทิศ.2551. การสื่อข่าวและการเขียนข่าว. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

---

[5] สมบัติ จันทรวงศ์.(2545). **การสร้างภาพอลังการทางการเมือง: การศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ไทยกับการสร้างคำอธิบายหลักของผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544.** กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, หน้า.2.

[6] อ้างถึงใน นันทนา นันทวโรภาส..2548. “การสื่อสารทางการเมือง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปของพรรคไทยรักไทย.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 13 – 17

วิวัฒน์ ใจเที่ยง.2539. การอ่านหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ศุภรัศม์ ฐิติกุลเจริญ.2540. ทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เสรี วงษ์มณฑา. 2537.การประยุกต์ทฤษฎีในการสื่อสาร หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช..

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์.2541. สื่อมวลชนยุคใหม่กับบทบาททางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจัย/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กฤษฎา เพ็ชรประยูร.2546.การนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จงกลนี งามวงศ์.2547. วิเคราะห์บทบรรณาธิการในนิตยสารข่าว พ.ศ. 2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จรัญญา กวางแก้ว.2549. การวิเคราะห์ข่าว และบทความทางการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พ.ศ. 2546. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นันทนา นันทวโรภาส.2548. การสื่อสารทางการเมือง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปของพรรคไทยรักไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิภาวรรณ แก้วรากมุกข์. 2549. การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสื่อมวลชนต่อนโยบายรัฐบาล "ทักษิณ ชินวัตร": วิเคราะห์จากบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มาลี บุญศิริพันธ์. 2537. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ประกายพรึก

มัทนา เจริญวงศ์. 2543. การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน.วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมบัติ จันทรวงศ์.2545. การสร้างภาพอลังการทางการเมือง: การศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ไทยกับการสร้างคำอธิบายหลักของผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สุวพรรณ วงศ์เครือศร.2549. ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ต่อบทบาททางการเมืองของสื่อมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โสภิต หวังวิวัฒนา.2549. บทบาทของบรรณาธิการข่าวในการทำงานเพื่อสังคมภายใต้รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร .วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง. วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.

Books

Almond, G.A. and Powell G.B. 1978.Comparative Position Communication. Boston: Little Brown.

Brian Mcnair. 2003.An Introduction to Political Communication. London: Routledge.

Cobb, R. W. and C. D. Elder. 1983.Participation in American Politics: The Dynamics of Agenda-Building. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Kao, J. 1998.News framing analysis: The 1997 Hong Kong issue in three Chinese-Language newspapers. Master Abstract 37(03). 715. (UMI No. 1392819).

McCombs, M. E. and D. L. Shaw. 1972. The Agenda-Setting Function of Mass Media. The Public Opinion Quarterly Vol. 36 No. 2 (summer).

Pye, Lucian W. 1966. Aspect of Political Development. Boston: Little Brown and Company.